

Obsah

1 Vybrané problémy z římského práva (prof. JUDr. Eduard Vlček, CSc.)	3
1.1 Význam, vývoj a systém římského práva	3
1.2 Práva věcná	7
1.2.1 Právo vlastnické	7
1.2.2 Držba – possessio	8
1.2.3 Nabývání vlastnického práva	9
1.2.4 Ochrana vlastnického práva	10
1.2.5 Zánik vlastnického práva	11
1.2.6 Věcná práva k věcem cizím – iura in re aliena	11
1.3 Práva obligační	12
1.3.1 Smlouvy	15
1.3.2 Obligace jakoby ze smlouvy (obligationes quasi ex contractu)	20
1.3.3 Delikty – delicta	20
1.3.4 Obligace jakoby z deliktu (obligationes quasi ex maleficio)	22
1.4 Žaloby	22
1.4.1 Proces legisakční	23
1.4.2 Proces formulový	23
1.4.3 Proces mimořádný (kogniční)	23
1.5 Recepce římského práva ve středověku a novověku	24
2 Vývoj občanského práva (JUDr. Marta Kadlecová, doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.)	33
2.1 Úvod do problematiky	33
2.2 Subjekty, právní způsobilost, plynutí času ve středověkém právu	35
2.2.1 Sdružení osob	38
2.2.2 Nadace = fundace	40
2.2.3 Promlčení	40
2.3 Právo majetkové ve středověku	41

2.3.1	Držba k věcem nemovitým	41
2.3.2	Držba k věcem movitým	41
2.3.3	Dělené vlastnictví	42
2.3.4	Vlastnické právo k půdě	44
	2.3.4.1 Spoluvlastnictví	44
	2.3.4.2 Nabývání vlastnictví k půdě	45
	2.3.4.3 Omezení pozemkového vlastnictví	46
	2.3.4.4 Iura regalia	47
	2.3.4.5 Omezení vlastnictví k půdě právem příbuzen- ským	48
2.3.5	Vlastnictví k věcem movitým	48
	2.3.5.1 Okupace	49
	2.3.5.2 Nález	49
	2.3.5.3 Pobřežní právo	50
	2.3.5.4 Nabytí plodu	50
2.3.6	Pacht	50
2.3.7	Lenní vztahy – Lenní právo	53
	2.3.7.1 Investitura – uvedení do léna	55
	2.3.7.2 Posloupnost léna	56
	2.3.7.3 Postavení podvasalů	57
	2.3.7.4 Lenní výsost	57
	2.3.7.5 Právní úprava lenních vztahů a její zvláštnosti	57
2.3.8	Reálná břemena	59
	2.3.8.1 Renty	59
	2.3.8.2 Železná (věčná) zvířata – dobytek	60
	2.3.8.3 Výměnek	61
2.3.9	Služebnosti – pozemkové svobody	61
2.3.10	Zástavní právo	62
	2.3.10.1 Vzdání či sázkový proces	63
	2.3.10.2 Zvod	64
2.3.11	Dědické právo	66
	2.3.11.1 Pokrevní příbuzenství a jeho stupně	67
	2.3.11.2 Dědická posloupnost příbuzných	67
	2.3.11.3 Odúmrtí	68
	2.3.11.4 Darování pro případ smrti	69
	2.3.11.5 Testament – Kšaft	69
	2.3.11.6 Rodinný nedíl – nedílové zřízení	70
2.3.12	Cesta k odstranění právního partrikularismu v pobělo- horském období	73
2.3.13	Kodifikace občanského práva za vlády Marie Terezie	74

2.3.14	Kodifikace občanského práva za vlády Josefa II.	78
2.3.15	Dokončení kodifikace občanského práva	79
2.3.16	Všeobecný občanský zákoník (ABGB)	83
2.3.17	Změny občanského práva v 19. století	84
2.3.18	Změny v občanském právu na počátku století	85
2.3.19	Pokus o novou kodifikaci občanského práva za první republiky	86
2.3.20	Poválečné Československo a změny v oblasti občanského práva	88
2.3.21	Příprava nového občanského zákoníku	89
2.3.22	Občanský zákoník z roku 1950 (tzv. střední kodex) . . .	90
2.3.23	Občanský zákoník z roku 1964 (poslední občanskoprávní kodifikace)	93
3	Vývoj obchodního a směnečného práva (prof. JUDr. Eduard Vlček, CSc.)	99
3.1	Geneze obchodního práva	99
3.2	Vznik a vývoj směnečného a obchodního práva v českých zemích	104
4	Vývoj živnostenského práva (doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.)	115